

Modalen kommune
Postboks 44
5729 MODALEN

Saksbehandlar, innvalstelefon

Hege Brekke Hellesøe, 5557 2352

Uttale - Offentleg ettersyn - Modalen - kommunal planstrategi - 2020 - 2023

Vi viser til brev frå kommunen datert 27.10.2020. Saka gjeld høyring av kommunal planstrategi for Modalen kommune. Frist for uttale er 29.11.2020.

Kommunal planstrategi er eit viktig hjelpemiddel for kommunane til å trekkje opp dei viktigaste utfordringane for lokal samfunnsutvikling, og til å prioritere og målrette planlegginga. I § 10-1 i plan og bygningsloven er det omtala kva ein planstrategi bør innehalde; «*Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden*».

Kommuneplanen

Ein sentral del av planstrategien er å vurdere og ta stilling til om kommuneplanen skal reviderast. Vi kan ikkje sjå at kommunen har tatt stilling til dette i planstrategien. Kommuneplanen arealdel og samfunnsdel vart vedtatt i 2015. 2015 er ein stund sidan og planstrategien må drøfte om det er naudsynt å revidere planen og ta stilling til om dette skal gjerast. Ein sentral del av drøftinga bør vere om det er nye føringar som gjer det naudsynt å revidere gjeldande planer. Vi viser både til Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging og statlege planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing.

Nasjonale forventningar og føringar

Under overskrifta «Nasjonale forventningar og føringar» vises det til Nasjonale forventningar. Dette er bra, men vi saknar at det viser til Statlege planretningslinjer, som også må ligge til grunn for planstrategien.

Miljø

Planstrategien fokuserer i liten grad på miljø og klima. Planstrategien og nye planar må som nemnt leggje til grunn [statlege planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing](#).

Planstrategien må skildre utviklingstrekk og utfordringar knytt til klima, i dag og framtida. Sett i lys av klimaendringar og tidlegare hendingar, må kommunen vurdere om det er nødvendig å oppheve

eller revidere gjeldande planar, jf. pkt. 4.3 i SPR.

Det er viktig at kommunen bygger på eksisterande og ny kunnskap, sjå til dømes [Milødirektoratet om klimatilpasning](#), [Miljøkommune.no](#), [Norsk Klimaservicesenter](#)

Naturtypelokalitetar, raudlisteartar og vassdrag inkludert eit funksjonelt kantvegetasjonsbelte skal takast omsyn til ved framtidig planlegging. Planstrategien bør føresetje at kunnskap om slike viktige naturverdiar skal oppdaterast og vidareutviklast, for å kunne gi grunnlag for berekraftig økologisk utvikling. Kommunen bør vurdere å utarbeide ein kommunedelplan for naturmangfald.

Vi er positiv til at Modalen kommune er med i arbeidet med ei interkommunal plan for sjøareala i Nordhordland.

Utviklingstrekk og bustadbehov

Når det gjeld utbyggingsstrategiar for bustadar vil vi generelt minne om at ny utbygging i størst mogleg grad bør lokalisast til eksisterande grender og tettstadar, og vere med på å styrke eksisterande infrastruktur og sosialt miljø. Dette vil òg kunne redusere bruken av privatbil, (jf. statlege planretningslinjer for samordna bustad-, areal- og transportplanlegging). Ved planlegging av kommunestruktur og busetnadsmønster vil det òg vere viktig å leggje vekt på tilgang til gang- og sykkelveg og trygg skuleveg. For å møte overgangen til lågutsleppsamfunnet forventar regjeringa at kommunane legg stor vekt på effektiv arealbruk og på å samordne arealbruken og transportsystemet.

Ved eventuell fortetting av eksisterande sentrum/bustadområde ser vi det som viktig at det samstundes vert lagt vekt på å ivareta og vidareutvikle ein god og samanhengande grønstruktur, og at omsynet til barn og unge vert godt ivareteke.

Folkehelse

Det går fram av folkehelselova paragraf 6 at utfordringar knytt til folkehelse skal drøftast i planstrategien, og at oversiktsdokumentet etter folkehelselova paragraf 5, skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi. Frå nettsida til Modalen kan vi sjå at siste oppdaterte folkehelseoversikt for kommunen er frå 2017. Vi kan ikkje sjå at folkehelseoversikt ligg som grunnlag for planstrategien. Vi saknar ein diskusjon av kommunens folkehelseutfordringar i planstrategien, og korleis de svarar desse utfordringane i planane de har eller planlegg i den komande perioden. [Vi anbefaler rettleiar for eit systematisk folkehelsearbeid i det vidare arbeidet.](#)

Folkehelseutfordringar

Det er nødvendig å vise *korleis* ein forstår omgrepet folkehelse og vere tydeleg på kva konsekvensar dette har for kommunen sitt planverk. Befolkninga si helsetilstand og levkår, barn og unge sitt oppvekstmiljø, psykisk helse og sosial ulikskap i helse er tema som bør behandlast i framlegget til planstrategi. Vidare er ein sosial bustadpolitikk avgjerande i ein heilskapleg kommunal innsats for utjamning av sosial helseforskjellar. I planstrategien presenterer de utviklingstrekk og utfordringar frå dei ulike einingane i kommunen. Her blir det peika på nedgang i elevtal og barnetal, komande utfordring med arbeidskraft innan pleie og omsorg, fleire eldre, at barn og unge treng gode fritidstilbod inkludert møteplassar som skapar identitetstilhøyrse på bygda, og at de vil sikre barn og unge si deltaking i utvikling av lokalsamfunnet. Under oversyn over kommunen sine prioriterte planbehov listar de opp planer der vi ser for oss de vil ta opp nokre av desse tema. Mellom anna skal de lage ny felles oppvekstplan for skule, opplæring og barnehage, ny helse- og omsorgsplan der de listar opp mellom anna eldreomsorg, psykiatri- og rus, barn og unge, arbeid mot vald i nære relasjonar og Leve heile livet som tema.

Aldersvenleg samfunnsplanlegging og Leve heile livet

Kommunen ventar ein auke i talet på eldre og ei aldrande befolkning gjer det naudsynt å planlegge og utvikle meir aldersvenlege samfunn med helsefremjande og universelt utforma bumiljø. Det er viktig at kommunen tek ein aktiv rolle her. Kvalitetsreforma [Leve heile livet](#) syner behovet for livsløpsperspektiv og universell utforming i samfunnsplanlegginga. Det blir lagt til grunn at kommunen tek stilling til korleis de kan utforme og gjennomføre dei ulike løysingane i Leve heile livet-reforma lokalt, og det er positivt at de vil integrere reforma i helse- og omsorgsplanen.

Samfunnstryggleik og beredskap

Fylkesmannen ser generelt eit behov for større merksemd på samfunnstryggleiksarbeidet i kommunane. Det gjeld òg i kommunane sine planprosessar etter plan- og bygningslova. Det er gjennom gode planprosessar ein legg grunnlaget for eit godt samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeid. I så måte er planstrategien, og ikkje minst kommuneplanens samfunnsdel, sentrale dokument å forankre dette arbeidet i. Det er nettopp her kommunen kan gjere greie for utfordringar, strategiske val og prioriteringar.

Som eit minimum bør kommunen difor følge opp dei forventningane som går fram av [Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-5/18 samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling](#) i arbeidet med den kommunale planstrategien. Der står det m.a.:

«Planstrategien bør beskrive utviklingstrekk, utfordringer og strategiske valg tilknyttet samfunnssikkerhet jf. plan- og bygningsloven § 10-1. I den kommunale planstrategien bør kommunen ta stilling til behovet for å revidere helhetlig ROS-analyse og overordnet beredskapsplan etter sivilbeskyttelsesloven med tilhørende forskrift. Kommunen kan i planstrategien også prioritere å utarbeide en egen kommunedelplan for samfunnssikkerhet. For eksempel kan helhetlig ROS-analyse utarbeides som en kommunedelplan. Plan for oppfølging kan utgjøre handlingsdel til en slik plan. I den kommunale planstrategien bør kommunen ta stilling til hvilke gjeldende arealplaner som bør revideres ut fra hensynet til samfunnssikkerhet. Kunnskap om nye risiko- og sårbarhetsforhold, eller andre forhold som det tidligere ikke har vært tilstrekkelig kunnskap om, kan gi behov for å revidere planer. Særlig vil slik kunnskap kunne tilføres ved kommunens utarbeidelse og oppdatering av helhetlig ROS-analyse, jf. sivilbeskyttelsesloven og tilhørende forskrift om kommunal beredskapsplikt. Etter forskrift om kommunal beredskapsplikt § 3 bokstav b) har kommunen plikt til å vurdere om forhold som er avdekket i helhetlig ROS-analyse bør integreres i planer og prosesser etter plan- og bygningsloven.»

Fylkesmannen kan ikkje sjå at ein har følgd opp desse forventningane jf. tilsendte høyringsdokument. Vi tilrår difor kommunen å gjere dette for å få eit best mogeleg utgangspunkt for det vidare samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet i kommunen.

Elles vil vi òg vise til lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret med tilhøyrande forskrift om kommunal beredskapsplikt der det står at den heilskaplege ROS-analysen reviderast minimum kvart fjerde år. Den må difor òg inngå i opplistinga av prioriterte planar sist i dokumentet.

Fylkesmannen viser elles til rettleiar T-1494 frå Miljøverndepartementet om kommunal planstrategi, og ønskjer lukke til med strategiarbeidet og med vidare utvikling av Modalen kommune.

Med helsing

Nils Erling Yndesdal
avdelingsdirektør

Egil Hauge
seksjonsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Vestland fylkeskommune Postboks 7900 5020 BERGEN